

Sprawa braku możliwości zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu przez ratowników medycznych

29.9.2026 - Krzysztof Michałowski | Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Ratownicy medyczni nie mogą zrzec się prawa do wykonywania zawodu. Nawet po po trwałym zakończeniu pracy nadal muszą należeć do samorządu zawodowego, powinni opłacać składki i wypełniać ustawowe obowiązki. W innych zawodach medycznych uregulowano w przepisach możliwość wygaśnięcia prawa do wykonywania zawodu np. po złożeniu oświadczenia lub zaprzestania wykonywania zawodu. Taka luka prawna może skutkować ingerencją w prawa i wolności jednostki, dlatego Biuro RPO wystąpiło do Krajowej Rady Ratowników Medycznych o stanowisko w tej sprawie. KRRM zgodziła się z RPO, że przepisy wymagają zmiany. Jej zdaniem ustawa powinna wprost umożliwiać dobrowolne zrzeczenie się prawa wykonywania zawodu. KRRM zadeklarowała gotowość do współpracy z RPO i Ministrem Zdrowia przy przygotowaniu zmian w prawie oraz przedstawiła propozycje usprawnień dotyczących zawodu ratownika medycznego i funkcjonowania samorządu.

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócili się ratownicy medyczni, którzy wskazują, że obowiązujące przepisy nie pozwalają im zrzec się prawa wykonywania zawodu.

Jak podnoszą wnioskodawcy, zgodnie z obowiązującymi przepisami nawet osoby, które na stałe przestały pracować jako ratownicy medyczni, nadal pozostają członkami samorządu zawodowego. Wiąże się to m.in. z obowiązkiem opłacania składek członkowskich i realizowania ustawowych obowiązków związanych z wykonywaniem zawodu. Ich niewypełnianie może prowadzić do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Problem ten zyskał na znaczeniu w związku z uruchamianiem Rejestru Ratowników Medycznych.

Wątpliwości RPO

Rzecznik zwrócił uwagę, że ustawa o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych nie przewiduje możliwości utraty lub wygaśnięcia prawa wykonywania zawodu na skutek dobrowolnej rezygnacji z niego przez ratownika medycznego. Tymczasem podobne rozwiązania funkcjonują w przypadku innych zawodów medycznych, takich jak pielęgniarki, położne, fizjoterapeuci czy lekarze.

RPO dostrzegł również, że możliwość zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu była przewidziana na wcześniejszym etapie prac nad ustawą, jednak ostatecznie nie znalazła się w przyjętych przepisach. W związku z pojawiającymi się skargami oraz możliwym wpływem obecnych regulacji na prawa obywateli, dyrektor Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Anna Białek zwróciła się do Prezesa Krajowej Rady Ratowników Medycznych o stanowisko w tej sprawie.

Odpowiedź Krajowej Rady Ratowników Medycznych

W odpowiedzi z 10 września 2026 r. prezes Krajowej Rady Ratowników Medycznych Mateusz Komza poinformował, że Rada podziela stanowisko RPO co do potrzeby zmiany przepisów. W ocenie

samorządu możliwość dobrowolnego zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu powinna zostać wprost uregulowana w ustawie wraz z określeniem skutków takiej decyzji. Rozwiązanie to byłoby szczególnie istotne dla osób, które trwale zrezygnowały z wykonywania zawodu i nie zamierzają korzystać z posiadanych uprawnień.

Krajowa Rada Ratowników Medycznych wskazała również, że nie prowadziła dotąd indywidualnych spraw dotyczących zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu. W praktyce nie było więc potrzeby wypracowania procedury postępowania w takich przypadkach.

Jednocześnie Rada zadeklarowała gotowość do współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich i Ministrem Zdrowia przy przygotowywaniu zmian legislacyjnych. Poinformowała także, że dysponuje katalogiem propozycji zmian w ustawie, które mogłyby pomóc rozwiązać problemy dostrzegane w funkcjonowaniu zawodu ratownika medycznego i jego samorządu zawodowego.

VII.561.4.2026

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-zrzeczenie-prawa-wykonywania-zawodu-ratownika-medycznego-krrm>